



Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС за I півріччя 2015 року

В умовах фінансової нестабільності, яка охопила економіку України, спостерігаємо напружену ситуацію на ринку кредитної кооперації України.

За даними Нацкомфінпослуг станом на 30.06.2015 р., кількість кредитних спілок в Україні становила 588, що на 39 спілок (6,2 %) менше порівняно з аналогічним періодом 2014 року. Зокрема, 23 % (133 кредитні спілки) входять до Всеукраїнської асоціації кредитних спілок (ВАКС).

При цьому, на ринку членів кредитних спілок стало менше на 11,8 % — до 775 тис. громадян України. В той же час, у кредитних спілок-членів ВАКС кількість членів зменшилась на 8,9 % та станом на 30.06.2015 р. складає 372,6 тис. громадян, а це 48,1 % усього ринку кредитної кооперації України (рис. 1).

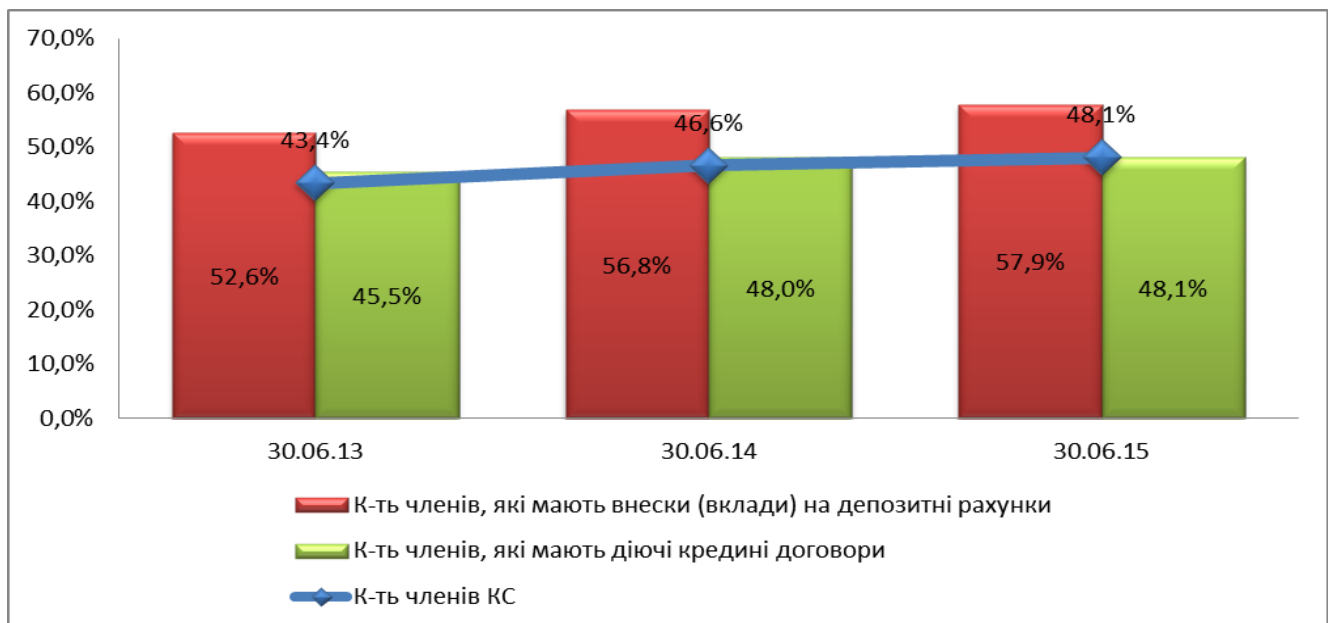


Рис. 1. Динаміка частки членів кредитних спілок-членів ВАКС до загальної кількості членів кредитних спілок України

Загалом, система кредитної кооперації об'єднує понад 775 тис. громадян України. З них:

- 27,3 тисяч громадян довірили свої кошти українським кредитним спілкам, з яких 57,9 % — вкладники кредитних спілок, які є членами ВАКС;
- 170,9 тисяч громадян мають діючі кредитні договори, з яких майже кожен другий позичальник кредитних спілок отримав кредит у кредитній спілці, яка є членом ВАКС.

Зважаючи на події в країні, активи кредитних спілок України зменшилися до 2232,3 млн грн, тоді як минулого року станом на 30.06.2014 р. активи ринку склали 2361,9 млн грн. Зауважимо, що до подій в Україні, які розпочалися на початку 2014-го, а точніше станом на 30.06.2013 р., активи ринку кредитної кооперації склали 2803,1 млн грн, що на 25,6 % більше порівняно з активами ринку на сьогоднішній день. У той же час, станом на 30.06.2015 р., активи кредитних спілок-членів ВАКС нараховують 776,5 млн грн, тобто складають третину ринку кредитної кооперації — 34,8 % (рис. 2).

Закономірно, що через бойові дії на Сході найбільш відчутний спад активів відбувся в кредитних спілках цього регіону. За даними асоціації, активи Східного регіону в I півріччі 2015-го скоротилися ще на 6,2 млн грн, тоді як за 2014 рік активи зменшилися на 51 млн грн, або 22 % (станом на 30.06.2015 р. активи кредитних спілок-членів ВАКС Східного регіону складають 150,6 млн грн).

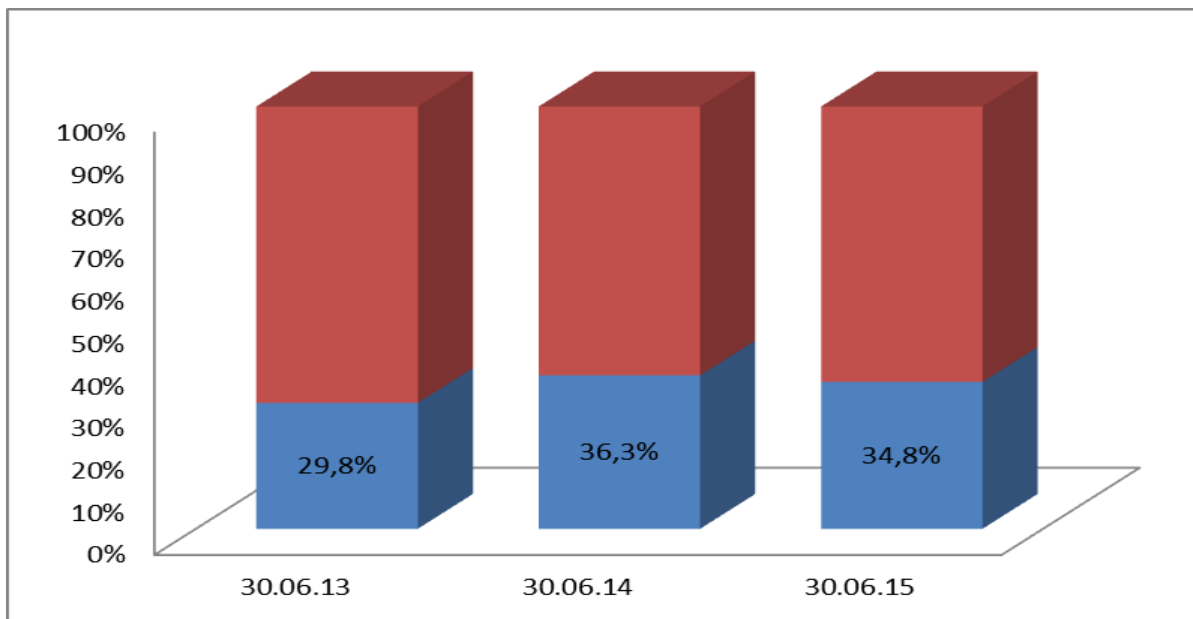


Рис.2. Частка активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній кількості активів кредитних спілок в Україні

Багатьом кредитним спілкам довелося скоротити обсяги видачі кредитів населенню. За даними Нацкомфінпослуг, у I півріччі 2015 р. надано кредитів на суму 998,3 млн грн, тоді як минулого року за це ж період було надано кредитів на суму 1 086,3 млн грн, або на 8,8 % більше. Зазначимо, що в кредитних спілках-членів ВАКС кредитування в I півріччі 2015-го порівняно з I півріччям 2014-го зменшилося на 17,9 %, а розмір середнього кредиту, що надається одному члену спілки, збільшився до 8,6 тис. грн. Середня сума кредиту на ринку складає 11,5 тис. грн (рис. 3).

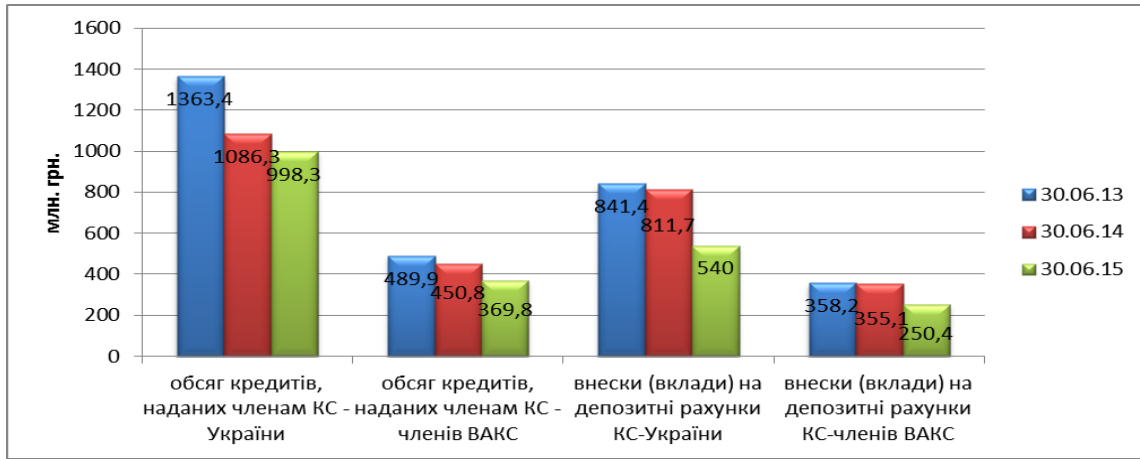


Рис. 3. Динаміка обсягів кредитів, наданих членам, і внесків (вкладів) на депозитні рахунки КС-України та КС-членів ВАКС (за період)

Обсяг кредитного портфеля кредитних спілок України на кінець I півріччя 2015 р. складає 1 957,4 млн грн, що на 245 млн грн (11,1 %) менше порівняно з показником аналогічного періоду минулого року. В цей же час, кредитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС зменшився на 48,3 млн грн (6,3 %) — до 719,2 млн грн. При цьому частка кредитів, наданих членам кредитних спілок-членам ВАКС, на ринку зросла на 5 % та складає 36,7 % від загального кредитного портфеля України (рис. 4).

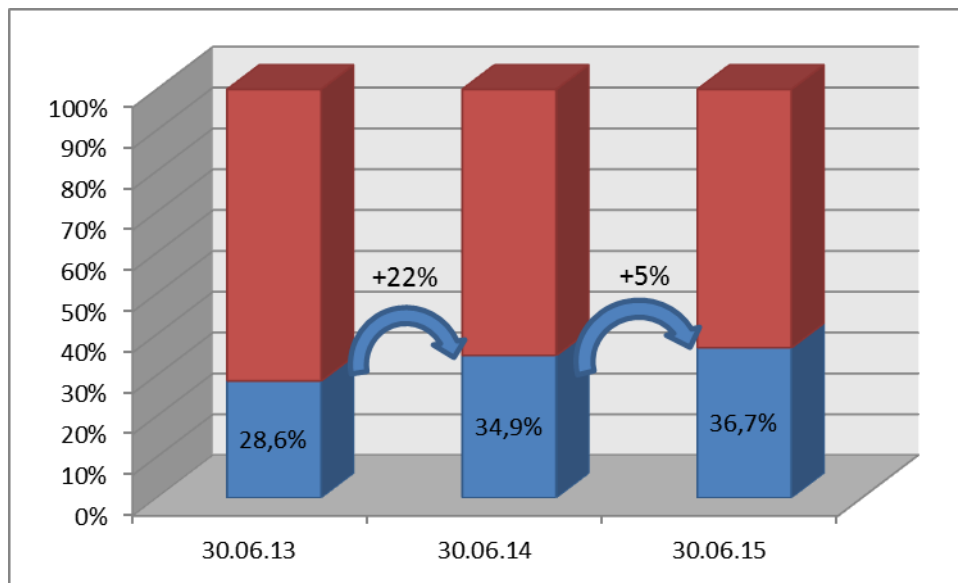


Рис. 4. Динаміка частки кредитного портфеля кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі кредитного портфеля кредитних спілок в Україні

Найбільш популярними на ринку залишаються кредити на споживчі потреби, а саме на придбання техніки для дому, оплату навчання, лікування й інших соціальних потреб, частка яких сягає понад 61,4 % від загальної суми наданих кредитів. У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 3,1 % (37,0 млн грн); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки — 3,4 % (40,8 млн грн) і на інші потреби — 93,5 % (1 127,3 млн грн). Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна, — 18,3 % (358,2 млн грн). Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 2,5 % (48,4 млн грн), як і в попередні періоди, має кредитування ведення фермерських господарств.

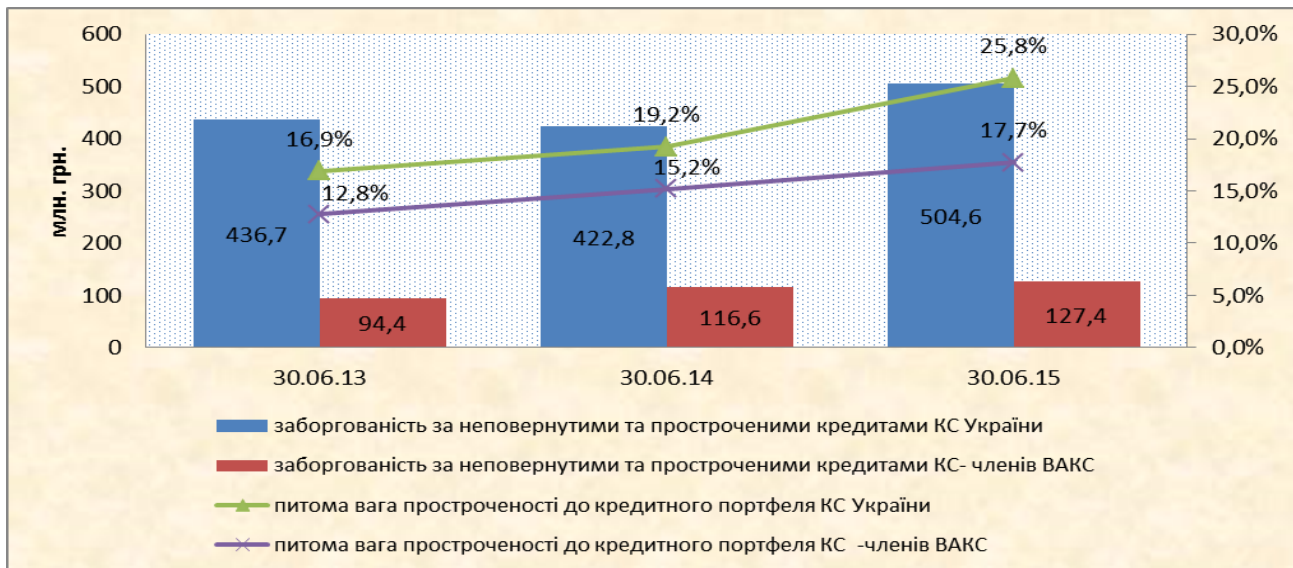


Рис. 5. Динаміка сум заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами та їхня частка в кредитних портфелях кредитних спілок Асоціації та кредитних спілок України (на кінець періоду)

За результатами I півріччя 2015 р., спостерігаємо зменшення якості кредитних портфелів як на ринку, так і в кредитних спілках-членах ВАКС. Зокрема, загальна сума заборгованості за простроченими й неповернутими кредитами в кредитних спілках України станом на 30.06.2015 р. складає 504,6 млн грн (25,8 %) від усіх наданих кредитів ринку. За аналогічний період 2014-го цей показник сягав 422,8 млн грн (19,2 %) від загального кредитного портфеля. У кредитних спілках-членах ВАКС станом на 30.06.2015 р. заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами складає 127,4 млн грн (17,7 %) кредитного портфеля спілок асоціації (рис. 5).

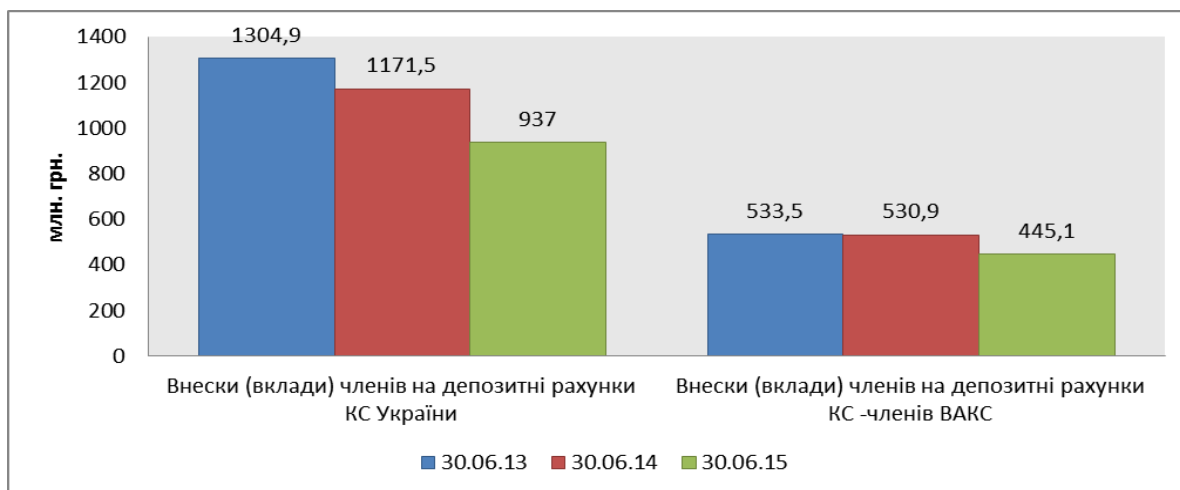


Рис. 6. Динаміка депозитних портфелів кредитних спілок-членів ВАКС і кредитних спілок України (на кінець періоду)

На фоні подій у банківській системі спостерігається також відтік вкладів і в кредитних спілках. Депозитний портфель кредитних спілок України станом на 30.06.2015 р. складає 937 млн грн, що на 234,5 млн грн (20 %) менше порівняно з показником станом на 30.06.2014 р. За цей час у кредитних спілках-членах ВАКС цей показник зменшився на 85,8 млн грн (16 %) — до 445,1 млн грн. Частка сум внесків (вкладів) на депозитних рахунках кредитних спілок-членів ВАКС на ринку зросла до 47,5 %, а середня сума одного вкладу сягає 28,2 тис. грн. Середня сума внесків на депозитні рахунки в кредитних спілках України становить 34,3 тис. грн (рис. 6).

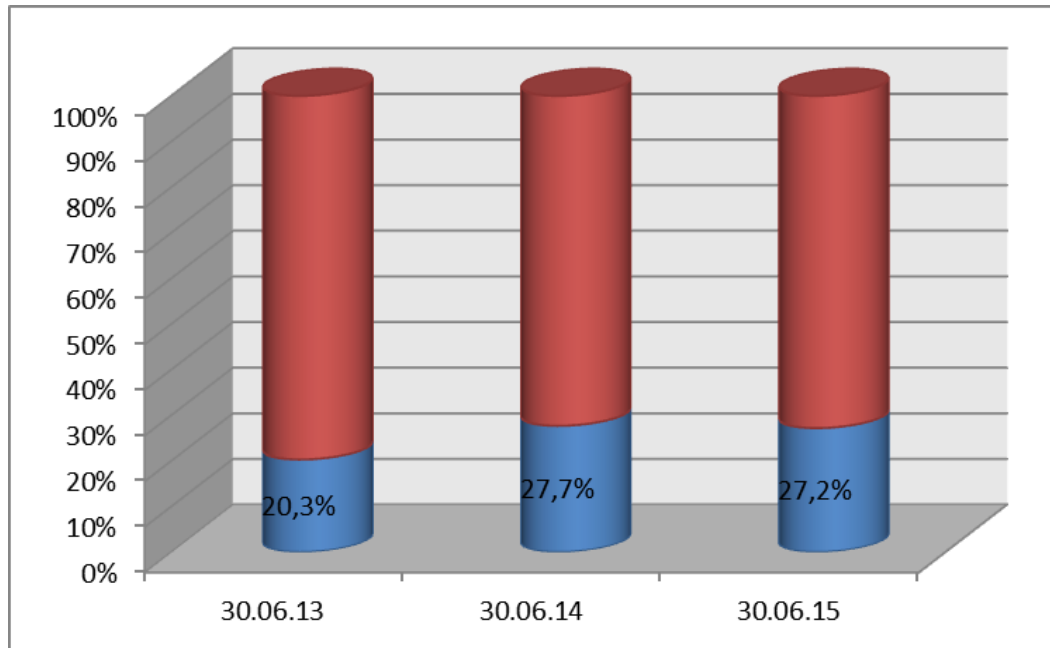


Рис.7. Частка капіталу кредитних спілок – членів ВАКС у загальній сумі капіталу кредитних спілок України (на кінець періоду)

Упродовж I півріччя 2015 р., як і в попередні періоди, кредитні спілки-члени ВАКС збільшують свій рівень капіталізації. З початку року капітал КС-членів ВАКС зріс на 9,8 млн грн (3,7 %) і станом на 30.06.2015 р. складає 276 млн грн. Проте, капітал кредитних спілок в Україні за I півріччя 2015 р. зменшився на 33,5 млн грн (3,2 %) та складає 1 015,2 млн грн. Порівняно з даними станом на 30.06.2014 р. (981,7 млн грн), капітал ринку зріс на 3,4 %.

Зокрема, частка капіталу кредитних спілок асоціації займає 27,2 % від усього капіталу ринку. При цьому 76,3 % капіталу кредитних спілок-членів ВАКС складає резервний капітал, тоді як 52,4 % капіталу ринку сформований за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок (рис. 7).

Отже, варто відзначити, що з початку 2015 року на фоні економічно-соціальних подій в країні, спостерігається подальше погіршення показників діяльності кредитних спілок в Україні. Проте, зазначимо: у другому кварталі 2015-го як по ринку, так і в кредитних спілках-членах ВАКС сповільнилося падіння основних показників. У першу чергу така тенденція зумовлена тим, що кредитні спілки намагаються бути ближчими до людей, шукають шляхи ефективної співпраці та готові до відкритого діалогу. Крім того, кредитні спілки-члени ВАКС збільшують рівень капіталізації, що, насамперед, говорить про підвищення їхньої надійності й стабільності. Також спостерігаємо, що питома вага основних показників кредитних спілок, які є членами ВАКС, по ринку зростає та за деяким показникам (наприклад: обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки; кількість членів, які мають депозитні рахунки; кількість членів, які мають діючі кредитні договори) займає більше половини ринку кредитної кооперації в Україні.

Сподіваємося, що попри всі складнощі, кредитні спілки завдяки своєму професіоналізму та згуртованості зможуть забезпечити достатній рівень ліквідності, платоспроможності й капіталу.

Підготовлено аналітичною службою ВАКС